

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ
НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА
ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА
МОНТАНА 2021-2027 Г. ЗА 2023 ГОДИНА.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на фигурите	3
Списък на таблиците	4
Списък на използваните съкращения.....	5
1. Въведение	6
2. Общи условия за изпълнение на ПИРО 2021-2027 и в частност промените в социално-икономическите условия на общината	8
2.1. Демографско развитие на общината	9
2.2. Икономическо развитие на общината.....	9
2.3. Пазар на труда в общината.....	10
2.4. Социално развитие.....	10
3. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение	14
4. Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на ПИРО	20
5. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на ПИРО с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране	22
6. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на ПИРО	26
7. Приложения.....	27

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1. Хронология на разработването и отчитането на ПИРО	7
Фигура 2. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Монтана, по приоритети за 2023 г.	22
Фигура 3. Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 година проекти (по индикативни стойности) по приоритети	24
Фигура 4. Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023	24
Фигура 5. Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 година	25

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1. Основни демографски показатели за община Монтана и област Монтана за 2021 и 2022.....	9
Таблица 2. Ключови икономически показатели на община Монтана за 2021 и 2022 г.....	10
Таблица 3. Състояние на пазара на труда по данни на Агенцията по заетостта	10
Таблица 4. Ключови показатели в областта на образованието	11
Таблица 5. Ключови показатели в областта на здравеопазването	11
Таблица 6. Социални услуги в община Монтана и техният капацитет към 2023 година.....	12
Таблица 7. Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 година.....	14
Таблица 8. Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО Монтана към 2023 година	16
Таблица 9. Реално финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО	25

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ГД	Годишен доклад
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България
МИГ	Местна инициативна група
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НСИ	Национален статистически институт
ОП	Оперативна програма
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020
ПЕЕ	Програма за енергийна ефективност
ПИРО	Плана за интегрирано развитие на община
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПО	Последваща оценка
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПРЧР	Програма „Развитие на човешки ресурси“ 2021-2027
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПХОМП	Програмата за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г.
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) Монтана за периода 2021-2027 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години. ПИРО продължава традицията на общинските планове за развитие да определя бъдещото социално-икономическо развитие на общината.

Изпълнението на заложените в плана мерки, инициативи и конкретни проекти за развитие се отчитат чрез годишни доклади за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на общината, съгласно чл. 72, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Основа за изготвянето на докладите е информацията, която се събира чрез действащата в Общината система за наблюдение и оценка на плана.

Целта на годишния доклад е да обобщи постигнатото през календарната година и да оцени доколкото ефективно и ефикасно е изразходван публичният ресурс, отчитайки социално-икономическата среда през съответната година, и при необходимост да отправи препоръки за предприемане на действия за корекция на процесите по планиране, програмиране и ресурсно осигуряване за развитието на общината.

Изготвените годишни доклади от своя страна са основа за разработването на междинната и последващата оценки на ПИРО, поради което те самостоятелно се явяват важен елемент от системата за наблюдение и оценка на плана.

Предмет на наблюдение и оценка на годишния доклад е постигането на заложените в ПИРО цели и приоритети както по отношение на финансирането, така и по отношение на постигнатия напредък по дефинираните индикатори за наблюдение. В доклада още се прави преглед и оценка на извършените дейности, свързани с информирането и запознаването на широк кръг от заинтересовани страни относно изпълнението на ПИРО, вкл. конкретните проекти към него.

Съгласно чл. 22 от Закона за регионалното развитие, кметът на общината *„ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината“* в т.ч. *„представя годишен доклад за наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината за одобряване от общинския съвет“*. Кметът е натоварен и с функцията да *„осигурява публичност и прозрачност на плана за интегрирано развитие на общината, както и на действията по реализацията му“*.

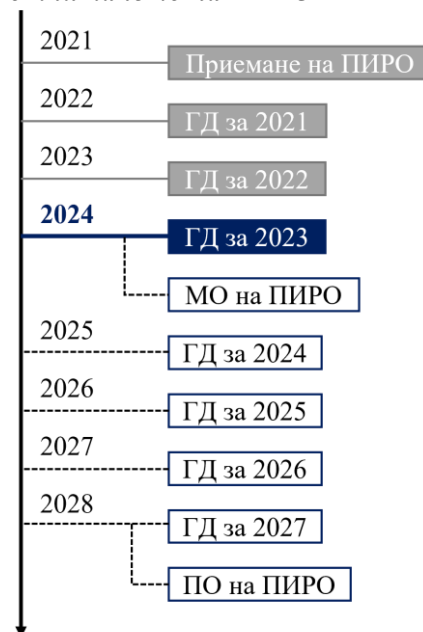
Съгласно ППЗРР в цялостния процес на наблюдение и оценка, при спазване на принципа за партньорство, участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданските общности в общината.

Годишният доклад се одобрява от общински съвет по предложение на кмета на общината.

След одобряването на доклада същият се публикува на сайта на Общината и се предприемат действия за осигуряване на неговата публичност и достъпност от всички заинтересовани лица.

Настоящият доклад в хронологичен ред е **третият документ**, който следва да бъде изготвен за периода от 2021 г. (когато е приет настоящият ПИРО) до 2028 г. (когато следва да се изготви последният годишен доклад и да се направи обобщена последваща оценка на постигнатото от ПИРО). Докладът представя резултатите от наблюдението на изпълнението на ПИРО 2021-2027 г. на община Монтана за периода 01.01.2023 – 31.12.2023 г. Документът е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане и следва да служи за основа при изготвянето на предстоящата междинна оценка на ПИРО, която се очаква да бъде направена през настоящата или следващата година.

Фигура 1. Хронология на разработването и отчитането на ПИРО

В процеса на разработване на доклада са използвани следните **информационни източници**:

- План за интегрирано развитие на община Монтана за периода 2021 – 2027 година;
- Отчети за капиталовите разходи на Общината;
- Годишен доклад наблюдение на изпълнението на ПИРО Монтана 2021-2027 г. за 2022 година;
- Други справки и отчети на Община Монтана;
- Попълнени въпросници от страната на общинските служители;
- Текуща статистика на НСИ;
- Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН);
- Системата за електронни услуги на Държавен фонд „Земеделие“;
- Официалната интернет страница на Община Монтана;
- Друга информация и данни, предоставени от Община Монтана и експлоатационните дружества.

При изготвянето на настоящия доклад следва да се отбележи, че съществуват обективни ограничения по отношение на част от данните, използвани в него. Някои от тях са налични за 2022 година вместо за 2023 г., тъй като националната статистика не разполага с по-актуални данни към момента на изготвянето му.

Навсякъде в доклада са използвани последните налични данни от различните институции като това изрично е упоменато в съответния текст или графика.

2. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПИРО 2021-2027 И В ЧАСТНОСТ ПРОМЕНЕТЕ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИТЕ УСЛОВИЯ НА ОБЩИНАТА

Общите условия за изпълнението на ПИРО, съгласно ЗРР, могат да бъдат класифицирани по отношение на факторите, които влияят върху актуализацията на плана. Според чл. 22 от ППЗРР приет с ПМС 183 от 04.08.2020 факторите са:

- съществени промени на икономическите и социалните условия в общината;
- промени в свързаното национално законодателство или в правото на ЕС;
- при съществени промени в национални или секторни стратегии, концепции и програми, влияещи върху изпълнението на плана;
- при приемане или изменение на бюджета на общината и утвърждаване на индикативните разчети за средствата от Европейския съюз (в този случай се актуализира и програмата за реализиране на плана).

Обобщено, по отношение на икономическите и социални условия, 2023 година се характеризира с продължаваща висока инфлация (9,5% средногодишно по данни на НСИ), политически турбуленции в началото на годината на национално ниво, местни избори през есента и множество протести, включително в аграрния сектор заради неконкурентното предимство на чужди стоки у нас. Поради тази причина новият програмен период все още започва „плахо“ и програмите, финансирани от ЕС тепърва се програмират (пишат се указания) и се създава необходимата законодателна рамка. В същото време последствията от военните действия в Украйна имат пряко отражение върху икономиката ни – липса на суровини, повишаване на цените на торове, улеснен достъп на украински стоки до българския пазар и по-труден износ на стоки от българските компании на традиционни пазари.

И през 2023 година бюджетът на национално ниво беше приет необичайно късно, което оказва влияние върху бюджетите на всяка община на местно ниво. Това безспорно постави общинското ръководство и администрация пред затруднението да работят с ограничен бюджет в икономическа среда с повишаващи се цени.

Позитивното е, че през 2023 г. ковид пандемията загуби своята сила и средствата, отделяни за мерки за превенция и за справяне с последствията ѝ са незначителни.

В следващите подточки са представени основни изводи и данни за социално-икономическото състояние на общината, за да се разкрият промените от приемането на ПИРО до настоящия момент. Направени са сравнения между стойностите, използвани в ПИРО и актуалните данни, за да се проследят евентуални промени в социално-икономическото състояние на общината и тяхната посока. Където е уместно са посочени и референтни стойности за област Монтана.

По отношение на **свързаното национално законодателство или правото на ЕС** през 2023 година не са настъпили промени. Това отчасти се дължи на сериозното забавяне в програмирането на новия програмен период и забавата при приемането на редица документи на национално ниво. В този смисъл ПИРО Монтана 2021-2027 е изготвен и все още отговаря на условията по ЗРР и другите актуални, действащи нормативни актове.

По отношение на **съществени промени в секторни стратегии и програми**, които оказват влияние върху изпълнението на ПИРО, не се отчитат такива.

2.1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Поради липса на данни за 2023 година е направено сравнение между последните налични данни от НСИ – за 2021 и 2022 година. В известна степен те са достатъчни, за да покажат настъпилите промени в общината след избухването на войната в Украйна и намаляващото влияние на Ковид-19 върху обществения и икономически живот, както и да очертаят промените, настъпили в общината.

През 2023 година се отчита незначително намаляване на населението в община (312 души или под 1%), което е по-благоприятно в сравнение с цялата област Монтана (близо 5%). Като цяло, обаче, демографската ситуация продължава да се влошава и населението във всички възрастови групи намалява, освен в тази на над трудоспособните хора, т.е. по-възрастното население.

Продължават и негативните тенденции по отношение на двата най-важни коефициента, измерващи трудовия потенциал в общината – на възрастовата зависимост и на демографското заместване. Стойностите за поредна година се влошават, което бавно създава предпоставки за намаляване на трудовия ресурс в общината и натиск върху социалната система за подпомагане.

Таблица 1. Основни демографски показатели за община Монтана и област Монтана за 2021 и 2022

Показател	Мярка	Община Монтана			Област Монтана		
		2021	2022	изм.	2021	2022	изм.
Население към 31.12. - общо	брой	45 229	44 917	-0,69%	122 179	116 172	-4,92%
Под трудоспособно	брой	6 871	6 440	-6,27%	17 969	16 123	-10,27%
Трудоспособно	брой	68 688	64 152	-6,60%	26 578	26 417	-0,61%
Над трудоспособно	брой	35 522	35 897	1,06%	11 780	12 060	2,38%
Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението)	%	-17,74	-11,70	6,04	-23,12	-16,95	6,17
Коефициент на механичен прираст (вътрешна миграция)	%	-3,67	-1,86	1,82	-2,86	0,38	3,24
Дял на подтрудоспособното население от общото население	%	15,19%	14,34%	-0,85%	21,75%	22,74%	0,99%
Коефициент на възрастова зависимост (отношение между лицата в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) и в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години))	%	59,45%	59,14%	-0,31%	66,59%	69,07%	2,48%
Коефициент на демографско заместване (отношение на населението във възрастовата група 15-19 и възрастовата група 60-64)	%	63,11%	58,44%	-4,67%	66,30%	57,44%	-8,86%

Източник: НСИ, собствени изчисления

2.2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Икономиката на община Монтана през последните години не се отличава от националните тенденции и е в унисон с глобалната икономическа обстановка на ръст на пазарите. Това го показват и официалните статистически данни на НСИ.

Броят на предприятията се увеличава с 204 броя спрямо предходната година, което се отразява и на заетостта, която бележи ръст със 180 души. През 2022 година се отчита и сериозен

ръст на произведената продукция, нетните приходи от продажби и разходите за придобиване на ДМА.

Стойността на преките чуждестранни инвестиции също продължава да се увеличава, което показва инвестиционната привлекателност на общината за чуждите инвеститори.

По отношение на аграрния сектор, през стопанската 2022 – 2023 г. се наблюдава задържане на земеделските производители и животновъди спрямо предходния период. Броят на регистрираните земеделски производители е 352 бр., а на животновъдите – 55 бр.

Таблица 2. Ключови икономически показатели на община Монтана за 2021 и 2022 г.

Показател	Мярка	2021	2022	изм.
Брой предприятия	брой	2 360	2 564	204
Заети лица	брой	12 624	12 804	180
Произведена продукция	хил. лв.	1 499 921	1 880 559	380 638
Нетни приходи от продажби	хил. лв.	2 360	2 564	204
Разходи за придобиване на ДМА	хил. лв.	71 717	80 846	9 129
ПЧИ	хил. лв.	88 546	94 735	6 188

Източник: НСИ

2.3. ПАЗАР НА ТРУДА В ОБЩИНАТА

През 2023 година пазарът на труда в община Монтана се характеризира със **задържане на регистрираната безработица и намаляване броя** на разкритите работни места. По данни на дирекция „Бюро по труда“ – Монтана броят на сключените договори с работодатели по програми и мерки за заетост по Закона за насърчаване на заетостта и по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. и Програма „Развитие на човешки ресурси“ 2021-2027 са 107 бр.

Намалява броят на лицата, включени по програмите за заетост. През 2023 г. техният брой е 218 души, докато през 2022 г. е бил 354 души. Това донякъде се обяснява и с прехода между стария и новия програмен период и липсата на достатъчно програми за заетост.

През 2023 г. безработните лица, които се преминали квалификационни и преквалификационни курсове, в т.ч. по ОПРЧР, са 96 души.

Средната годишна брутна работна заплата за общината през 2022 година е 16 545 лв., което спрямо предходната година (15 102 лв.) е ръст от 10%.

Заетите в местната икономика са 12 804 души, което е съпоставимо с броя им през миналата година.

Таблица 3. Състояние на пазара на труда по данни на Агенцията по заетостта

Показател	Мярка	Година	
		2022	2023
Регистрирани безработни лица - общо	брой	936	935
Разкрити нови работни места	брой	1728	1229
Коефициент на безработица	%	3,63%	4,38%

Източник: ДБТ – Монтана

2.4. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

По отношение на образователната ситуация и инфраструктура през учебната 2022/2022 година не се регистрират съществени изменения. Броят на детските градини остава непроменен, осигуряващ достатъчно места за записване на всички желаещи. Незначително намалява броят на децата в детските градини, а се увеличава техният капацитет.

Броят на училищата също остава непроменен. Регистрира се минимален спад на броя на учащите в тях, но на този етап това не е притеснително.

Основните показатели в сферата на образованието са представени обобщено в следващата таблица, като за референция е поставена и стойността за област Монтана.

Таблица 4. Ключови показатели в областта на образованието

Показател	Мярка	Монтана		Област Монтана
		2021/2022	2022/2023	2022/2023
Детски градини	брой	12	12	48
Педагогически персонал в детските градини	брой	131	127	309
Групи в детски градини	брой	57	57	153
Места на 100 деца в детските градини	брой	112	114	136
Деца в детските градини	брой	1 527	1 499	3 489
Места в детските градини	брой	1 702	1 713	4 757
Училища на територията на общината	брой	17	17	59
Учители в общообразователните и специални училища	брой	380	-	-
Учащи в общообразователните и специалните училища	брой	4 188	4 002	8 826

Източник: НСИ

Забележка: „-“ – няма данни

По отношение на здравеопазването също не се наблюдава съществено изменение. На територията на общината функционират две многопрофилни болничните заведения с общ леглови капацитет от 547 легла.

Ключови показатели в здравеопазването и техните стойности, като натовареността (теоретично обслуженото население на един специалист) на лекарите (167 д.) и лекарите по дентална медицина (1045 д.) през 2022 г. се задържат на сходни нива спрямо 2022 г.

Броят на детските ясли се запазва, като те осигуряват достатъчно места за всички желаещи родители да запишат детето си в тях.

Таблица 5. Ключови показатели в областта на здравеопазването

Показател	Мярка	Монтана		Област Монтана
		2021	2022	2022
Детски ясли	брой	4	4	18
Места в детските ясли	брой	216	200	521
Деца в детските ясли	брой	144	172	412
Население на един лекар	брой	164	167	286
Население на един лекар по дентална медицина	брой	1 077	1 045	1 452

Източник: НСИ

През 2023 година в община Монтана се предлагат 18 социални услуги, осигуряващи по-лек живот на различни групи от населението ѝ. Капацитетът им е непроменен спрямо предходната година. Те са представени в следващата таблица, заедно с капацитета и адреса им.

Таблица 6. Социални услуги в община Монтана и техният капацитет към 2023 година

Услуга – име, вид	Целеви групи	Териториален обхват	Капацитет	Местоположение
Дневен център за деца с увреждания	Деца от 0 до 18 години	Община Монтана	36 места	гр. Монтана ул. „Княз Ал. Батенберг“, № 38
Дневен център за пълнолетни лица с увреждания	Пълнолетни лица	Община Монтана	16 места	гр. Монтана ул. „Княз Ал. Батенберг“, № 38
Защитено жилище за лица с психични разстройства	Пълнолетни лица	Национален обхват	9 места	гр. Монтана ул. „Ив. Вазов“ № 4
Център за временно настаняване	Пълнолетни лица	Национален обхват	9 места	гр. Монтана ул. „Ив. Вазов“ № 4
Център за обществена подкрепа	Лица в риск	Област Монтана	30 лица	гр. Монтана ул. „22 септември“ № 46
Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	деца от 3 до 18 години	Национален обхват	10 места	гр. Монтана ул. „Юрий Венелин“ № 15
Преходно жилище за лица с физически увреждания	Пълнолетни лица	Национален обхват	8 места	с. Горна Вереница
Дом за пълнолетни лица с физически увреждания	Лица с физически увреждания със 70 и над 70% нетрудоспособност	Национален обхват	42 места	с. Горна Вереница
Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца до 18 години	Община Монтана	14 места	гр. Монтана ул. „Княз Ал. Батенберг“ № 38А
Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца до 18 години	Община Монтана	14 места	гр. Монтана ул. „Акад. Иван Дуриданов“ № 16 А
Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с увреждания	Пълнолетни лица	Община Монтана	14 места	гр. Монтана ул. „Захари Стоянов“ № 48
Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	Пълнолетни лица с лека и средна умствена изостаналост	Община Монтана	8 места	гр. Монтана ул. „Хр. Смирненски“ № 21

Услуга – име, вид	Целеви групи	Териториален обхват	Капацитет	Местоположение
Център за обществена подкрепа към Комплекс за социални услуги	Лица и семейства в риск	Община Монтана	60 лица	гр. Монтана ул. „Извора“ № 30
Кризисен център към Комплекс за социални услуги	Лица и деца в риск	Национален обхват	10 места	гр. Монтана ул. „Извора“ № 30
„Звено майка и бебе” в КЗСУ „Свети Мина“	Бременни жени и майки в риск	Национален обхват	4 места	гр. Монтана ул. „22-ри септември“ № 46
Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянна медицинска грижа в КЗСУ „Свети Мина“	Деца от 0 до 18 години	Национален обхват	8 места	гр. Монтана ул. „22-ри септември“ № 46
Дневен център за деца с увреждания в КЗСУ „Свети Мина“	Деца от 0 до 18 години	Община Монтана	20 места	гр. Монтана ул. „22-ри септември“ № 46
Асистентска подкрепа	Деца и лица с трайни увреждания и на лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване	Община Монтана	157 лица	гр. Монтана ул. „Княз Ал. Батенберг“ № 38

Източник: Община Монтана

3. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА ВЪЗ ОСНОВА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

В настоящата част на доклада е оценен напредъкът за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. по изпълнението на ПИРО Монтана въз основа на заложените в него **индикатори за резултат и индикатори за продукт**. Първите отразяват постигането на трите цели, заложи в ПИРО, вторите – на приоритетите, общо 4 броя.

Оценката е направена на база на данни, получени от официални източници на информация, допълнителни кабинетни проучвания и разговори с представители на Общинска администрация.

Определените в ПИРО Монтана специфични цели са:

- *Цел 1. Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентен местен потенциал;*
- *Цел 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие;*
- *Цел 3: Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места.*

От тях произтичат четирите приоритета на плана, както следва:

- *Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал;*
- *Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта;*
- *Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда;*
- *Приоритет 4. Добро управление в полза на местната общност и бизнеса.*

По отношение на индикаторите се наблюдава положително развитие за голяма част от тях.

В следващите две таблици е представен напредъкът по всички индикатори за резултат и за продукт, като годината в скоби показва към кой момент са налични последните актуални данни. Ако не е уточнено, значи стойността е актуална за 2023 година.

Таблица 7. Постигнат напредък по индикаторите за резултат на ПИРО към 2023 година

Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност
Стратегическа цел 1. Интелигентна, устойчива и диверсифицирана местна икономика						
Брой предприятия	брой	НСИ	2 пъти за периода	2 352 (2018 г.)	2564 (2022 г.)	2 587
Заети лица	брой	НСИ	2 пъти за периода	13 536 (2018 г.)	12 804 (2022 г.)	14 890
Нетни приходи от продажби	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	1 758 632 (2018 г.)	2 738 838 (2022 г.)	2 022 427
ДМА	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	354 963 (2018 г.)	337 949 (2022 г.)	408 207

Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност
Произведена продукция	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	1 164 632 (2018 г.)	1 880 559 (2022 г.)	1 339 327
РДМА	хил. лв.	НСИ	2 пъти за периода	74 994 (2018 г.)	80 846 (2022 г.)	86 243
Чуждестранни преки инвестиции	хил. евро	НСИ	2 пъти за периода	26 662 (2018 г.)	48 437 (2022 г.)	30 661
Рейтинг на ПДИ за активна прозрачност на общините 2020 г.	т.	Програма достъп до информация	2 пъти за периода	62,6 (2020 г.)	66,5	80
Стратегическа цел 2. Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие						
Средна годишна работна заплата на наетите лица	лв.	НСИ	2 пъти за периода	10 918 (2018 г.)	16 545 (2022 г.)	14 193
Коефициент на безработица	%	АЗ/ НСИ	2 пъти за периода	6% (2018 г.)	4,38%	6%
Средна оценка на ДЗИ по математика	оценка	ИПИ, 265 истории за икономика	2 пъти за периода	5,22 (2020 г.)	3,61	5,48
Средна оценка на ДЗИ по БЕЛ	оценка	ИПИ, 265 истории за икономика	2 пъти за периода	4,28 (2020 г.)	3,85	4,58
Население на 1 лекар	бр. на 1 лекар	ИПИ, 265 истории за икономика	2 пъти за периода	168 (2017 г.)	167 (2022 г.)	156
Стратегическа цел 3. Балансирано и устойчиво развитие на територията и населените места						
Участие в проекти за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) със съседни общини	бр.	Община Монтана	2 пъти за периода	0	2	2
Покритие на кадастъра	%	АГКК	2 пъти за периода	97,2% (2019 г.)	няма данни	100%
Нова/реконструирана републиканска пътна мрежа	км.	АПИ	2 пъти за периода	0	0	73,9
Изградена скоростна железопътна линия София-Видин	км.	НКЖИ	2 пъти за периода	0	не	да
Привлечени средства (БФП) на 1 човек (за периода 2021-2027 общо)	лв.	ИСУН	2 пъти за периода	2 571	942,6	2 956

Източник: по данни на НСИ, Община Монтана, ДБТ – Монтана, ИСУН, ИПИ, Програма „Достъп до информация“, АПИ, собствени изчисления

Таблица 8. Постигнат напредък по индикаторите за продукт на ПИРО Монтана към 2023 година

Мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност (края на периода)
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал						
Мярка 1. Подобряване на инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност	Обновена площ за бизнес и предприемачество	дка	Община Монтана	Годишно	0	20,6
	Брой разширени/нови бизнес зони и паркове	бр.	Община Монтана	Годишно	1	3
Мярка 2. Повишаване на иновационната и инвестиционната активност на предприятията	Брой предприятия, участвали в проекти за иновации	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	17	40
	Брой изградени центрове/паркове за иновации	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	0	1
Мярка 3. Засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП, включително чрез производствени инвестиции	Брой подкрепени предприятия, подобрили капацитета си	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	9	170
	Брой общински инициативи/фондове за насърчаване на предприемачеството	бр.	Община Монтана	Годишно	1	4
Мярка 4. Повишаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите парникови газове на предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика	Брой подкрепени предприятия, внедрили мерки за ЕЕ, ВЕИ и ресурсна ефективност	бр.	ИСУН; ОПИК	Годишно	2	25
Мярка 5. Развитие на интелигентни, устойчиви и диверсифицирани селско и горско стопанства	Брой подкрепени предприятия в селското стопанство	бр.	ИСУН; ПРСР	Годишно	45	20
	Брой подкрепени предприятия в областта на рибарството и аквакултурите	бр.	ИСУН; ПМДР	Годишно	4	10
Мярка 6. Развитие на туризма	Брой създадени екопътеки/планински маршрути	бр.	Община Монтана; Регистър на обектите за социален туризъм	Годишно	1	1
	Брой туристически атракции/продукти/маршрути	бр.	ИСУН; Община Монтана; Регистър на	Годишно	1	4

Мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност (края на периода)
			туристическите атракции			
Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта						
Мярка 1. Подобряване на образованието и инфраструктурата му	Брой обновени обекти в областта на образованието	бр.	ИСУН, Община Монтана	Годишно	0	9
Мярка 2. Подобряване на достъпа до и развитие на интегрирани здравни и социални услуги	Брой обновени обекти в областта на здравеопазването и социалните услуги	бр.	ИСУН, Община Монтана	Годишно	2	8
	Брой проекти за развитие на социални и здравни услуги	бр.	ИСУН, Община Монтана	Годишно	5	6
Мярка 3. Реконструкция и обновяване на обществени сгради и обекти с историческо и културно значение и организиране на разнообразни прояви в културния календар на общината	Брой обновени обекти в областта на културата	бр.	Община Монтана	Годишно	3	7
	Брой нови фестивали/ събития в културния календар	бр.	Община Монтана; Регистър на туристическите фестивали и събития	Годишно	1	11
Мярка 4. Развитие и подобряване на инфраструктурата и оборудването за масов спорт и младежките дейности	Брой обновени обекти в областта на спорта	бр.	Община Монтана	Годишно	2	4
	Брой нови фестивали/ събития в спортния календар	бр.	Община Монтана; Регистър на туристическите фестивали и събития	Годишно	1	2
Мярка 5. Създаване на нови работни места, подобряване на заетостта, повишаване квалификацията и преквалификацията на човешките ресурси	Брой проекти/инициативи с участието на Община Монтана	бр.	Община Монтана	Годишно	2	5
	Брой проекти/инициативи, подкрепени от общински бюджет за повишаване на заетостта	бр.	Община Монтана	Годишно	1	4

Мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност (края на периода)
	Брой проекти на предприятия за развитие на човешките ресурси	бр.	ИСУН; ОПРЧР	Годишно	1	25
Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда						
Мярка 1. Развитие на устойчива градска мобилност в съответствие с План за устойчива градска мобилност на град Монтана 2015-2030 г.	Брой подкрепени проекти/дейности за подобряване на градския/междуградския транспорт	бр.	Община Монтана	Годишно	1	4
	Население с достъп до обновен транспорт	хил. бр.	Община Монтана	Годишно	40	40
	Площ на обновената/нова улична мрежа	дка	Община Монтана	Годишно	11	10
	Подобрена инфраструктура за алтернативен и по-екологичен транспорт (велосипеди, електромобили)	дка	Община Монтана	Годишно	5,64 км	5
Мярка 2. Изграждане на зелена градска инфраструктура и повишаване на сигурността в обществените пространства	Площ на обновената зелена градска среда	дка	ИСУН, Община Монтана	Годишно	20	500
Мярка 3. Повишаване на енергийната ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради	Брой подкрепени общински/държавни обекти с ЕЕ мерки	бр.	Община Монтана	Годишно	3	10
	Брой подкрепени жилищни обекти с ЕЕ мерки	бр.	Община Монтана; ОПРР, НПЕЕМЖС	Годишно	0	1
Мярка 4. Подобряване на общинското жилищно настаняване	Брой нови обекти за социални жилища	бр.	Община Монтана	Годишно	0	1
Мярка 5. Премахване на дефицитите във всички основни мрежи на техническата инфраструктура	Нова/реконструирана общинска пътна мрежа	км	Община Монтана	Годишно	0,5	40
	Нова/реконструирана ВиК мрежа	км	Община Монтана; ВиК	Годишно	1,1	30
Мярка 6. Благоустрояване на населените места (жизнената среда)	Брой нови/ обновени детски/спортни площадки	бр.	Община Монтана	Годишно	10	5
	Обновена улична мрежа в селата	дка	Община Монтана	Годишно	1	30
Мярка 7. Опазване на околната среда и управление на рисковете, повишаване	Брой нови инсталации/обекти/площадки за управлението на отпадъците	бр.	Община Монтана	Годишно	0	2
	Брой ВЕИ в обществени сгради	бр.	Община Монтана	Годишно	0	5

Мярка	Индикатор	Мерна единица	Източник на информация	Период на отчитане	Междинна стойност (2022 г.)	Целева стойност (края на периода)
на енергийна ефективност и внедряване на ВЕИ	Брой проекти/интервенции за предотвратяване бедствия и аварии	бр.	Община Монтана; ТГС програми	Годишно	3	4
Приоритет 4. Добро управление съвместно със заинтересованите страни и гражданите						
Мярка 1. Прилагане на интегриран подход в планирането на социално-икономическото развитие и устройството на територията и ефективен контрол за опазване на природната среда и историческото наследство	Брой изготвени нови устройствени планове	бр.	Община Монтана	Годишно	2	4
Мярка 2. Цифрова трансформация в полза на обществото	Брой административни услуги/дейности след цифрова трансформация	бр.	Община Монтана	Годишно	14	5
	Брой инструменти и онлайн платформи за гражданско участие	бр.	Интернет страница на Община Монтана	Годишно	1	1
Мярка 3. Развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса, междуобщински и международни сътрудничества и партньорства за решаване на общи проблеми	Привлечени средства на 1 човек (лв.) - само от Общината	лв.	ИСУН	Годишно	489	805
	Средногодишен брой обучения за администрацията	бр.	Община Монтана	Годишно	6	34
	Брой проекти с междуобщински/международни проекти	бр.	Община Монтана	Годишно	4	6

Източник: Община Монтана, ИСУН, ВиК, регистър на туристическите фестивали и събития, собствени изчисления

4. ДЕЙСТВИЯТА, ПРЕДПРИЕТИ ОТ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ С ЦЕЛ ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПИРО

Съгласно чл. 72 от ППЗРР годишните доклади включват в себе си информация за действията, предприети от компетентните органи за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана. Те включват следните компоненти:

- мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през годината, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана;
- мерките за постигане на необходимото съответствие на ПИРО със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени;
- мерките за прилагане принципа на партньорство;
- резултатите от извършени оценки към края на съответната година.

Мерки за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни

Основната мярка за наблюдение изпълнение на ПИРО е чрез предвидените в ЗРР инструменти за това – годишни доклади, междинна и последваща оценки.

Действащите механизми за събиране, обработване и анализ на данните са предопределени от източниците на официална информация у нас, както и механизмите за нейното получаване. В този смисъл формалният механизъм може да се обобщи в следните четири стъпки (дейности):

- Изготвяне на списък с необходимата информация за изготвяне на годишния доклад и/или междинна/последваща оценка.
- Подготовка и изпращане на официални писма до съответните институции с искане за информация и данни.
- След получаване на данните, систематизирането им в единна база данни за целите на доклада/оценката.
- Обработка на систематизираните данни и оформяне на резултатите от извършените анализи с тях.

Проблеми, възникнали в процеса на прилагане на ПИРО и мерките за преодоляването им

За 2023 година проблемите са външни за община Монтана. Те са породени от продължаващите военни действия в Украйна и последствията от тях – повишаваща се инфлация, нарушени вериги на доставки и бързо растящи цени на стоки и услуги. На национално ниво късното приемане на бюджета на Р България се отрази и ограничи работата на Общинската администрация през годината.

Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана

Още с изготвянето на ПИРО е разработена и комуникационна стратегия към него. В нея са описани методите и подходите за взаимодействие с различните заинтересовани страни както в хода на изготвянето на плана, така и при последващата му реализация.

В допълнение, ПИРО е публикуван на сайта на Общината, за да може всеки заинтересован да се запознае с него. Предвижда се настоящият годишен доклад също да бъде публикуван на сайта на Община Монтана, така както е направено с предходните годишни доклади.

Други методи за осигуряване на публичност по изпълнението на плана са публикации в медии (онлайн и традиционни) за развитието на проекти, заложен в ПИРО. Доколкото настоящият доклад се фокусира върху едва третата година на изпълнението на ПИРО, то се очаква мерките за публичност тепърва да се разгърнат в пълнота през следващите години.

Мерки за постигане на необходимото съответствие на плана със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

Съответствието на ПИРО на община Монтана със секторните планове и програми се постига чрез периодичен мониторинг на измененията или приемането на нови стратегически документи, отнасящи се до развитието на територията. За програмния период 2021-2027 година ПИРО е един от първите документи, който задава рамка за разработване на по-детайлни секторни стратегии и програми. В този смисъл може да се заключи, че ПИРО е в пълен синхрон с останалите стратегически документи на местно ниво, включително тези, отнасящи се до климатичните изменения и мерките за борба с тях.

Допълнително значителна част от средствата, предвидени за реализация на дейности и проекти в ПИРО, се очаква да бъдат привлечени от европейските програми. Последните се изготвят в пълен синхрон с националното законодателство и стратегическа рамка. Това гарантира съответствие на ПИРО с останалите стратегически документи на регионално и национално ниво.

Мерки за прилагане принципа на партньорство

Прилагането на принципа на партньорство е гарантиран от изготвената комуникационна стратегия, приложение към ПИРО Монтана. В нея са идентифицирани и систематизирани заинтересованите страни и са определени приложимите комуникационни дейности и канали за комуникиране на ПИРО Монтана.

Резултати от извършени оценки

Към 31.12.2023 година не са извършвани оценки във връзка с изпълнението на ПИРО Монтана. Единствено е изготвен и одобрен годишен доклад за изпълнението на ПИРО за 2022 година.

5. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА ПИРО С РАЗМЕРА НА УСВОЕНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД И ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ТЯХНОТО ФИНАНСИРАНЕ

Характерно за 2023 година е, че тя премина изцяло в режим на военни действия в Европа, висока инфлация, покачващи се цени, нарушени вериги на доставки и нестабилна политическа ситуация на централно ниво. Поради тези причини редица проекти бяха „замразени“, бюджетите на национално ниво, респективно на местно, бяха приети със закъснение, което оказва влияние върху разработването и осъществяването на капиталовата програма на Общината.

Проектите с принос към ПИРО Монтана, изпълнени или в процес на изпълнение и оценка през 2023 г., са систематизирани по отделните приоритети на плана.

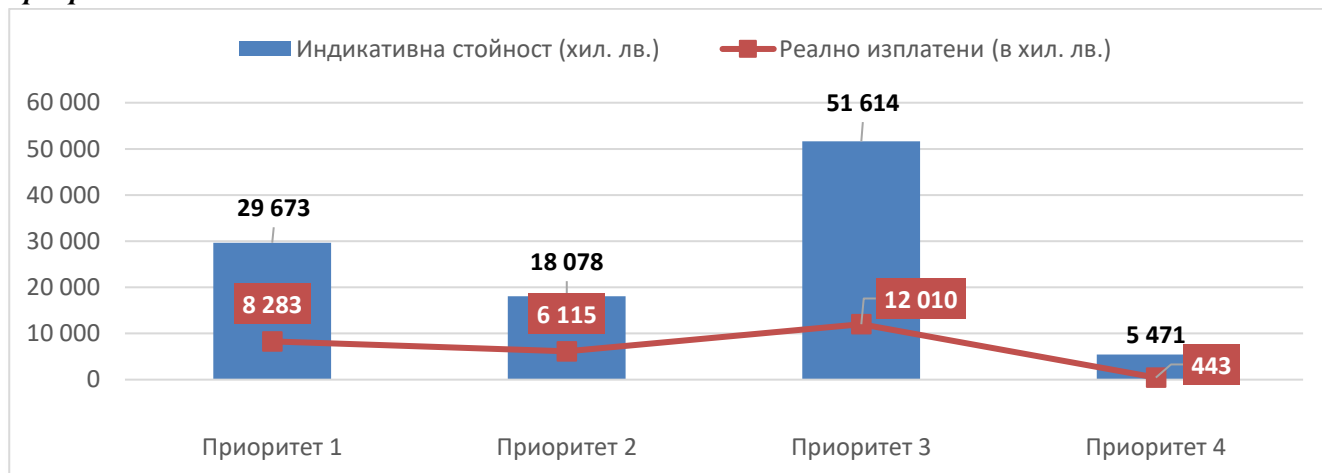
Напредъкът в изпълнението на ПИРО през 2023 година има количествено измерение от общо 189 (почти 2 пъти повече от 2022 г.) отчетени проекти и инициативи на обща стойност от **104 835 358 лв.** (2 пъти повече от 2022 г.). Реално привлечените средства (местните инвестиции и трансферите от републиканския бюджет и от програмите на ЕС) са в размер на **26 850 522,41 млн. лв.** (около 65% повече от 2022 г.).

Пълният набор от проекти, реализирани през 2023 година, са посочени с техните параметри, съгласно ППЗРР (включително източник на финансиране и усвоени средства за 2023 г.) в **приложението към годишния доклад** и обхващат:

- проекти, които са изцяло изпълнени в рамките на 2023 г.;
- проекти, които са в процес на изпълнение през 2023 г. Тук се включват проекти и инициативи, които са започнати преди 2023 г. или продължават през 2024 г. При финансовото отчитане, там където е било възможно, с оглед наличната информация, е представена усвоената сума само за 2023 г.

Изпълнението на ПИРО може да се разглежда в 2 направления. Първото е стойността на сключени договори по проектите и инициативите през 2023 г. Второто е реално изплатените средства по тези договори. Това уточнение е важно, защото в края на 2023 г. са сключени договори по отделни програми, но в същото време все още не е направено плащане по тях. Поради тази причина се отчита разминаване от почти пет пъти между реалното финансово изпълнение (което е в размер на 5,94%) и индикативното такова (на база само сключени договори, без плащания по тях), което достига до 23,21%.

Фигура 2. Индикативна стойност и реално изплатени средства по проекти в община Монтана, по приоритети за 2023 г.

Източник: Община Монтана, ИСУН, собствени изчисления

Изпълнението в отделните приоритети е обобщено в следващите редове и се наблюдава известен дисбаланс в изпълнението им през годината спрямо заложените стойности в ПИРО.

Приоритет 1. „Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал“ през 2023 година са изпълнени общо 96 проекта и инициати по отделните програми на ЕС – ПРСР, ОПИК, НПВУ, ПМДР – за близо 30 млн. лв. От тях реално изплатени (включително съфинансирането от страна на бенефициерите) са близо 8,3 млн. лв. Това води до **финансово изпълнение от 29,76% по този приоритет.**

По приоритет 2. „Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта“ през 2023 г. се изпълняват 67 дейности. Общата индикативна стойност на всички проекти по приоритета е 18 млн. лв., а реално привлечените средства са 6,1 млн. лв. Това води до **финансово изпълнение от 2,35% по този приоритет.**

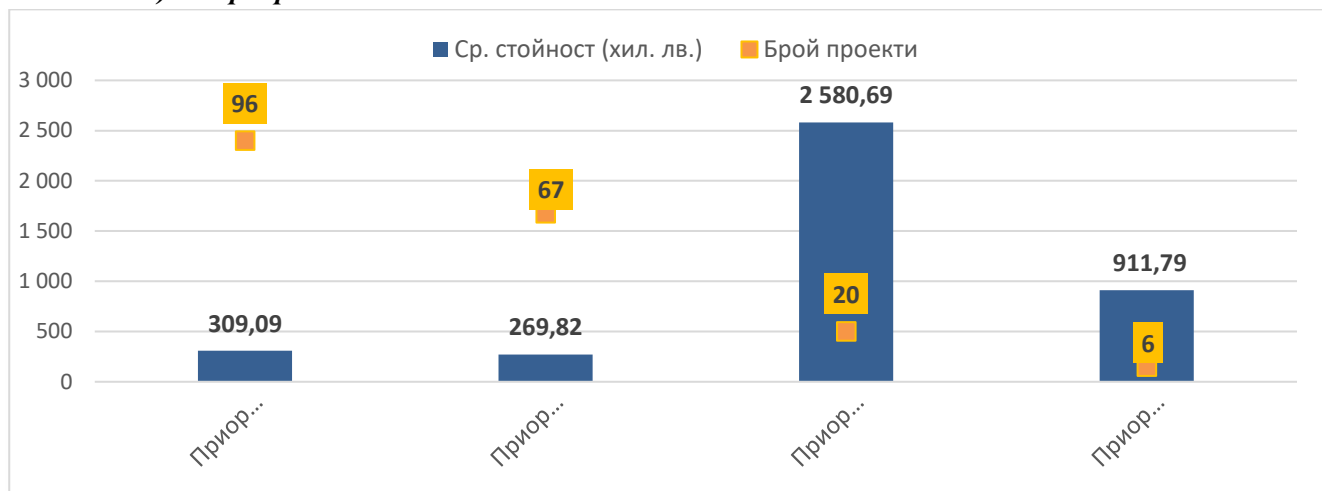
Приоритет 3. „Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда“ е с 20 проекти и инициативи, които са се случили през 2023 г. Общата им индикативна стойност е 51,6 млн. лв., а реално изплатените са 12 млн. лв. Това спомага за отчитането на **финансово изпълнение от 7,4% по този приоритет.**

По приоритет 4. „Добро управление в полза на местната общност и бизнеса“ през 2023 година са отчетени 6 проекта с общо индикативна стойност от 5,5 млн. лв. и реално изплатени средства от 442 хил. лв. Въпреки това, **финансовото изпълнение на приоритета е 36,89%** от предварително заложеното.

Общото изпълнение за периода 01.01.2023 - 31.12.2023 г. е **189 изпълнени** или текущи проекта със **средна стойност от 554,68 хил. лв.** (с почти 200 хил. лв. повече спрямо 2022 г.) на проектно предложение, които са разпределени по приоритети, както следва:

- **Приоритет 1.** Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал – 96 проекта със средна стойност 8282,7 хил. лв.
- **Приоритет 2.** Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта – 67 проекта със средна стойност 269,82 хил. лв.
- **Приоритет 3.** Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда – 20 проекта със средна стойност 2 580 хил. лв.
- **Приоритет 4.** Добро управление в полза на местната общност и бизнеса – 6 проекта със средна стойност 911 хил. лв.

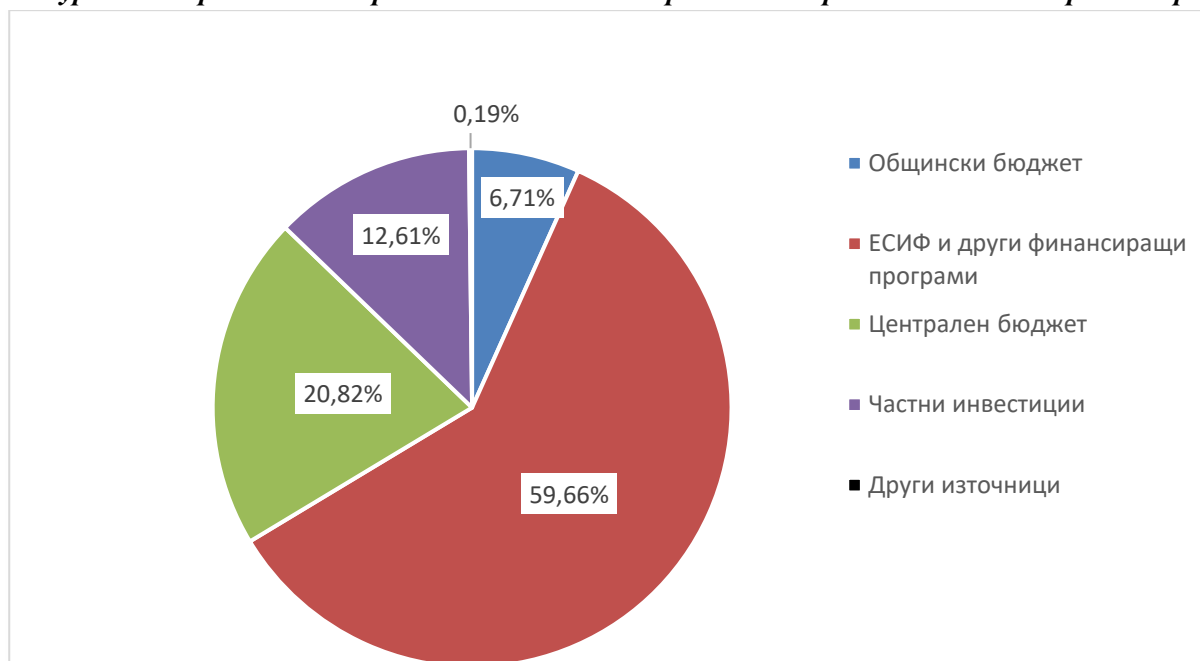
Фигура 3. Средна стойност на текущите и изпълнени през 2023 година проекти (по индикативни стойности) по приоритети

Източник: по данни на Община Монтана, ИСУН, собствени изчисления

През 2023 г. изпълнението на ПИРО се характеризира с разнообразно привличане на средства от различни източници на финансиране. Най-голям дял от реално изплатените (вложени) финансови средства са привлечени от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), които формират почти 60% от всички финансови ресурси. Следващият по големина източник на средства за изпълнението на ПИРО е централният бюджет с 21%. Делът на инвестициите чрез общинския бюджет през 2023 г. са в размер на 6,71%. Незначителен принос към годишното изпълнение на ПИРО имат „другите източници“ – 0,19%. Останалите близо 13% от привлечените средства през годината се дължат на частните инвестиции, което показва активността на местния бизнес за участие в програмите на ЕС.

Фигура 4. Разпределение на реално изплатените средства според източника на финансиране за 2023

Източник: по данни на Община Монтана, ИСУН, собствени изчисления

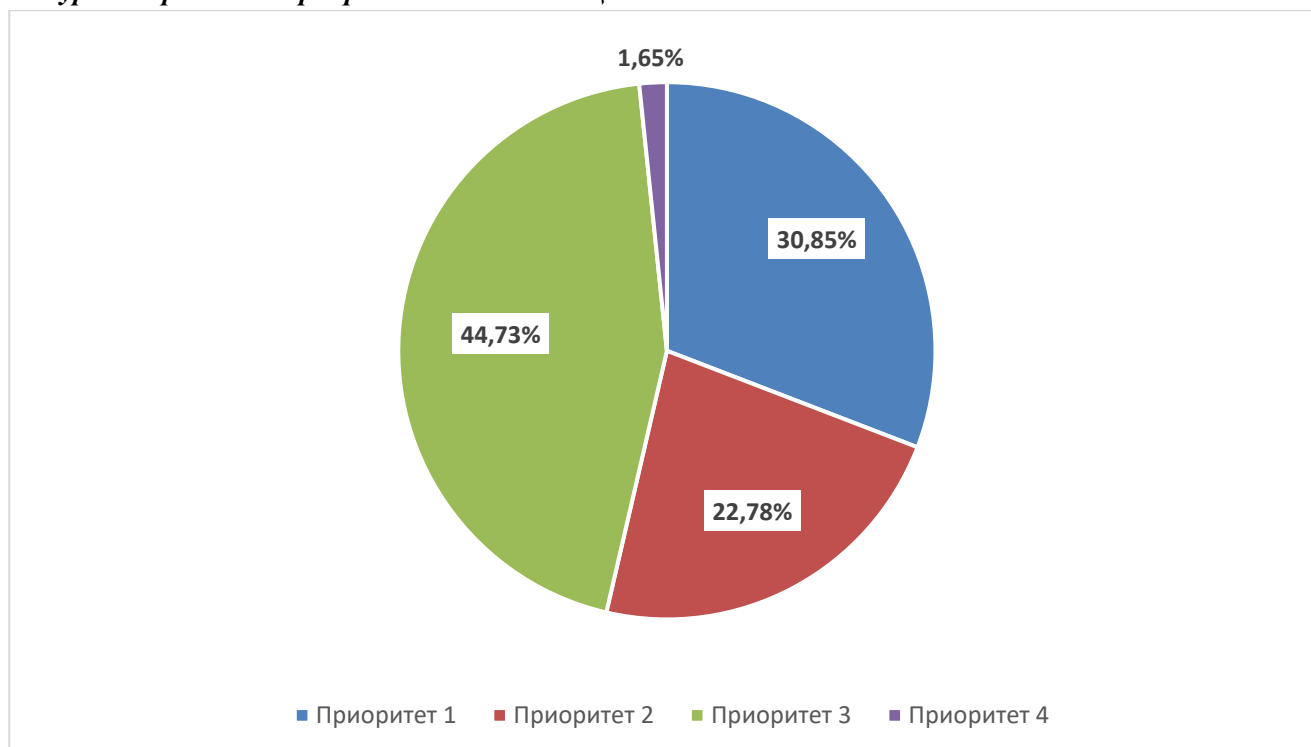
Таблица 9. Реално финансово изпълнение по приоритети за 2023 г. спрямо заложеното в ПИРО

Индикативна стойност (хил. лв.)	Брой проекти	Ср. стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (хил. лв.)	Заложени в ПИРО (хил. лв.)	% на изпълнение
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал					
29 672,97	96	309,09	8 282,70	27 828	29,76%
Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта					
18 077,81	67	269,82	6 115,25	260 456	2,35%
Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда					
51 613,84	20	2 580,69	12 009,85	162 186	7,40%
Приоритет 4. Добро управление в полза на местната общност и бизнеса					
5 470,75	6	911,79	442,72	1 200	36,89%
ОБЩО ЗА ПИРО 2021 - 2027					
104 835	189	554,68	26 850,52	451 670	5,94

Източник: по данни на Община Монтана, ИСУН, собствени изчисления

За 2023 година най-много за финансовото изпълнение на ПИРО е допринесъл приоритет 3 – близо 45% от всички привлечени ресурси през годината. С малко по-малък принос е приоритет 1 – 31% и малко над една пета е приносът на приоритет 2. Най-незначителен е приносът от проектите, реализирани по приоритет 4 – под 2%. Това донякъде е обяснимо, тъй като в него се включват проекти, свързани предимно с „меки“ мерки и подобряване функциите на управлението в Общината.

Фигура 5. Принос на приоритетите към общото изпълнение на ПИРО за 2023 година

Източник: по данни на Община Монтана, ИСУН, собствени изчисления

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ПИРО

Общите заключения по отношение изпълнението на ПИРО са, както следва:

- Покачващата се инфлация се отразява на икономическите показатели на нефинансовите предприятия и рефлектира върху нивата на заплащане, които се увеличават за поредна година.
- През 2023 г. ограниченията за изпълнението на ПИРО са външни за Общината – късно приет бюджет на национално ниво, множество избори, включително местни. Въпреки това общото изпълнение на ПИРО за 2023 година се повишава спрямо нивото от миналата година – 5,94% реално изплатени средства и 23,21% по индикативни стойности спрямо заложените в ПИРО.
- Отчита се значителна активност от страна на частните бенефициери по европейските проекти, което се очаква да направи местната икономика по-конкурентоспособна.
- Стойностите на икономическите показатели се подобряват спрямо предходната година.
- Изпълнението на индикаторите е добро. За част от тях дори целевите стойности вече са постигнати. Предизвикателство пред тях, обаче е големият им брой. Препоръчва се той да бъде силно редуциран при актуализация на ПИРО, за да се оптимизира тяхното проследяване.
- По отношение на източниците на финансиране се наблюдава значителен принос на различните финансиращи програми на ЕС – 59,7%. Централният бюджет също има значителен принос (20,8%) към привлечените през 2023 година средства. Добър е приносът и на частните (6,71%) инвестиции, като се очаква той да има още по-голяма роля в следващите година. Това се дължи на множеството проекти по ОПИК и НПВУ, които тепърва ще се реализират в общината. Общинските средства възлизат на 6,7%, а другите източници са едва 0,19%.

Обобщено, изпълнението на ПИРО през 2023 година ускорява темпото на своето изпълнение спрямо 2022 година. С оглед на започналите нови проекти в общината се очаква следващият годишен доклад да отчете още по-засилен напредък.

Препоръчва се настоящата структура на доклада да бъде продължена и в следващите години, за да се осигури лесното проследяване на напредъка на ПИРО. В същото време единната структура ще подпомогне по-качествено, лесно и пълно разработване на предстоящите междинна и последваща оценки на ПИРО. Препоръчва се при актуализация на ПИРО усилията да бъдат насочени към индикаторите за резултат и за продукт, както и ревизиране на индикативната финансова таблица.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО на община Монтана за периода 01.01-31.12.2023 г.

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика на основата на местния потенциал		29 672,97	8 282,71		0,00	4 900,61	0,00	3 382,11	0,00			
1	Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия	20,00	0,00	НПВУ		0,00						
2	Професионално обучение и по-добри умения за земеделските стопани и техния персонал в Северозападен и Южен централен район	450,56	0,00	ПРСР		0,00						
3	Пакет от мерки за повишаване на икономическата ефективност и биосигурността в стопанството на Аврам Иванов	29,34	9,78	ПРСР		9,78						
4	Предоставяне на индивидуални консултантски услуги - пакет А2Б на млади земеделски стопани от Академис ЕООД	238,80	0,00	ПРСР		0,00						
5	Проекти за развитие на стопанствата на местни лица - 45 проекта	1 648,04	229,81	ПРСР		229,81						
6	Изграждане на обор за подрастващи в съществуващ животновъден обект	1 955,79	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
7	Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия - 5 проекта	97,70	0,00	НПВУ		0,00						
8	Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност - 10 проекта	2 136,26	1 749,36	ОПИК; частни инвестиции		874,68		874,68				
9	Технологична модернизация в предприятието - 7 проекта	4 294,60	261,80	НПВУ; частни инвестиции		130,90		130,90				
10	Изграждане на нови фотоволтаични системи за собствено потребление в комбинация с батерии	569,00	0,00	НПВУ; частни инвестиции		0,00		0,00				

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
11	Ново, модерно „Предприятие за първична преработка на медицински и ароматни култури и ягодоплодни видове" в област Видин	3 722,46	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
12	Предотвратяване на усложнена эпизоотична обстановка и подобряване на биосигурността в стопанството	972,00	0,00	ПРСР		0,00						
13	Модернизация и автоматизация на производството в Доминас	361,80	0,00	ПРСР		0,00						
14	Модернизация и цифровизация в стопанството на ЗП Ивайло Игнатов	464,68	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
15	Повишаване на биосигурността в стопанството на ЗП Ирена Митова	432,36	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
16	Енергийна ефективност в „КВП-ГРУП“ ЕООД	2 131,71	0,00	ОПИК; частни инвестиции		0,00		0,00				
17	Внедряване и пазарна реализация на иновативна софтуерна платформа за свободен достъп и публикуване на електронни книги, с интегриран мобилен четец	1 390,75	874,31	ОПИК; частни инвестиции		672,55		201,76				
18	„Конкурентоспособност чрез енергийна ефективност“	2 275,68	191,10	ОПИК; частни инвестиции		147,00		44,10				
19	Закупуване на техника за земеделското стопанство	479,00	479,00	ПРСР; частни инвестиции		239,50		239,50				
20	Модернизирани на земеделското стопанство на Пламена Кавлакова чрез закупуване на земеделска техника.	48,90	48,90	ПРСР; частни инвестиции		29,34		19,56				
21	Малкият бизнес от Монтана с нова социална придобивка - детски кът	75,09	75,09	ОПРЧР; частни инвестиции		67,58		7,51				
22	Осигуряване на компенсации на ферма и риболовипилня за интензивно отглеждане на риба в рециркулационна система	25,42	25,42	ПМДР		25,42						

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
23	Закупуване на иновативна селскостопанска техника, високо - технологично цифрово оборудване и техника способстваща опазването на околната среда, за обработка на земеделска земя, която служи за изхранване на био стадо от 2100 бр. млечни овце и 300 кози майки и техните приплоди	1 802,89	1 802,89	ПРСР; частни инвестиции		901,45		901,45				
24	Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия	8,00	0,00	НПВУ		0,00						
25	„Изграждане на модулен обект за транжиране на месо от едри преживни животни и месопреработка“	579,70	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
26	„Модернизирани на животновъдната ферма на „Трейс Ангъс Фарм“ ЕООД	493,84	0,00	ПРСР; частни инвестиции		0,00		0,00				
27	Изграждане на нови фотоволтаични системи за собствено потребление в комбинация с батерии	170,99	0,00	НПВУ; частни инвестиции		0,00		0,00				
28	Модернизация на съществуващи рибовъдни стопанства	1 526,74	1 526,74	ПМДР; частни инвестиции		763,37		763,37				
29	Модернизация на съществуващо предприятие	262,36	0,00	ПМДР; частни инвестиции		0,00		0,00				
30	Компенсации за допълнителните разходи, които са понесени поради сътресението на пазара, в следствие на агресивната война на Русия срещу Украйна.	200,00	200,00	ПМДР		200,00						
31	Осигуряване на компенсации за понесени допълнителните разходи поради сътресението на пазара, причинено от агресивната война на Русия срещу Украйна.	400,00	400,00	ПМДР		400,00						
32	Осигуряване на компенсации за понесени допълнителните разходи поради сътресението на пазара, причинено от агресивната война на Русия срещу Украйна	9,95	9,95	ПМДР		9,95						
33	Закупуване на техника за обслужване на животновъдно стопанство - кравеферма	398,56	398,56	ПРСР; частни инвестиции		199,28		199,28				

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
Приоритет 2. Развитие на социалната среда и повишаване на заетостта		18 077,83	6 115,30		460,20	4 812,46	815,11	5,08	22,44			
1	Повишаване на гражданското участие и ролята на Боксов клуб „Спарта Монтана“ при вземане на решения и провеждане на политики от Община Монтана за спорта.	59,61	59,61	ОПДУ		59,61						
2	Развитие на културния живот в община Монтана чрез инвестиции в културната инфраструктура	1 037,82	527,88	ОПРР		527,88						
3	„Патронажна грижа +“ в община Монтана	644,76	0,00	ОПРЧР		0,00						
4	Социално-икономическа и образователна интеграция на лица от уязвимите групи в община Монтана	293,27	210,96	ОПНОИР		210,96						
5	Социално-икономическа и образователна интеграция на лица от уязвимите групи в община Монтана	1 199,97	887,67	ОПРЧР		887,67						
6	Патронажна грижа + в община Монтана	329,23	169,59	ОПРЧР		169,59						
7	Укрепване на общинския капацитет в Монтана	298,63	97,17	ПРЧР		97,17						
8	„Инвестиция в бъдещето“	1 404,93	295,58	ОПРЧР		295,58						

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
9	Интегрирани подходи за приобщаване и овластяване на ромския етнос в Монтана и Бойчиновци	1 439,41	1 007,59	ФМ на ЕИП		1 007,59						
10	Грижа в дома в община Монтана	1 709,91	1 330,08	ПРЧР		1 330,08						
11	Културни пътеки на приятелството	119,06	35,72	ФМ на ЕИП		35,72						
12	Енергийно ефективни системи за улично осветление в град Монтана	926,50	0,00	НПВУ		0,00						
13	Изграждане на център за високи постижения в Професионална гимназия по строителство, архитектура и компютърни науки „Проф. арх. Ст. Стефанов“ с предоставяне на модерно и иновативно образование и обучение	3 462,83	0,00	НПВУ		0,00						
14	Спектакъл „Избори“: укрепване на ценностите в обществото чрез съвременно творчество	282,30	55,92	ФМ на ЕИП; частни инвестиции		50,83		5,08				
15	Самобитната пътуваща култура на ромите на път	146,69	69,17	ФМ на ЕИП	0,00	69,17	0,00	0,00				
16	Ремонт на покрив - ДГ 9, Монтана	19,79	19,79	Централен бюджет			19,79					
17	ул. „Веренишка“ от бул. „Трети март“ до площад „Славейков“, Монтана	323,99	323,99	Централен бюджет			323,99					

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
18	Читалище с. Виноци	480,60	75,77	Общински бюджет	75,77							
19	Читалище „Разум“, Монтана	2 746,55	0,00	Централен бюджет			0,00					
20	Читалище с. Габровница	13,00	12,36	Общински бюджет	12,36							
21	Сграда на читалището в с. Николово, гр. Монтана	160,00	158,72	Централен бюджет; Общински бюджет	58,72		100,00					
22	Компютърна конфигурация 1 бр., Монтана	2,50	1,28	Общински бюджет	1,28	0,00	0,00					
23	Придобиване на компютърна техника и периферия за образователните институции в общината - 15 дейности	60,33	60,33	Централен бюджет			60,33					
24	Климатик - ДГ 4, Монтана	4,20	4,20	Централен бюджет			4,20					
25	Дизелов агрегат APD 44-Трифазен - ДГ 8, Монтана	20,20	20,20	Централен бюджет			20,20					
26	INOXIT Стерилизатори 80 л. - ДГ 3 „Буратино“, Монтана	8,06	8,06	Централен бюджет			8,06					
27	Стерилизатори - ДГ 2, Монтана	10,08	10,08	Централен бюджет			10,08					

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
28	Музикален инструмент - Туба - ПМПП, Монтана	3,50	3,50	Централен бюджет			3,50					
29	3D фигура с тунел - ДГ 1, Монтана	8,72	8,72	Централен бюджет			8,72					
30	Мини екопътека - ДГ 1, Монтана	7,44	7,44	Други източници					7,44			
31	Ограда - ДГ 7, Монтана	40,00	40,00	Централен бюджет			40,00					
32	Ограда - ДГ 9, Монтана	0,34	0,34	Централен бюджет			0,34					
33	Сцена - ДГ 4, Монтана	9,54	9,54	Централен бюджет			9,54					
34	Беседки - ДГ 4, Монтана	16,56	16,56	Централен бюджет			16,56					
35	Лаптопи по проект „Укрепване на общинския капацитет“, Монтана	10,66	10,66	ЕСИФ		10,66						
36	Покупка на 1 бр. специализиран автомобил за нуждите на ЦНСТ „Ал. Батенберг“ гр. Монтана (бус и платформа)	50,00	33,70	Централен бюджет			33,70					
37	Доставка и монтаж на озвучителна уредба на пл. „Жеравица“, Монтана	40,00	7,20	Общински бюджет	7,20							
38	Площадка за спорт и отдих в с. Сумер	15,00	15,00	Други източници					15,00			
39	Изграждане на 4 бр. детски площадки, Монтана	72,00	50,65	Общински бюджет	50,65							
40	Разширение на Гробищен парк Монтана	156,10	156,10	Централен бюджет			156,10					

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
41	Изготвяне на проект за рехабилитация на пешеходна зона на бул. „Трети Март“, гр. Монтана в участъка от ул. „Граф Игнатиев“ до ул. „Св. Св. Кирил и Методий“, Монтана	30,00	30,00	Общински бюджет	30,00							
42	Църква с. Крапчене, община Монтана	161,30	40,75	Общински бюджет	40,75							
43	Закупуване на 2 бр. климатици за Траурната ритуална зала в Гробищен парк, гр. Монтана	6,00	5,96	Общински бюджет	5,96							
44	Напоителна система - Стадион Николово, с.Николово	59,95	59,95	ЕСИФ		59,95						
45	Роял за концертна дейност на Народно читалище „Разум“, Монтана	36,00	35,83	Общински бюджет	35,83							
46	Косачки - 3 бр. за ОП „Спортни имоти“, Монтана	23,00	16,99	Общински бюджет	16,99							
47	Вертикална планировка на храм в с. Войници	9,00	9,00	Общински бюджет	9,00							
48	Лаптопи за наказателен паркинг, Монтана	5,00	2,61	Общински бюджет	2,61							
49	Подмяна на светофарен контролер, Монтана	13,50	13,42	Общински бюджет	13,42							
50	Оборудване на кабина и наказателен паркинг 2023, Монтана	40,00	39,66	Общински бюджет	39,66							
51	Доставка и монтаж на 1 бр. система за медицински въздух за отделението по Неонатология на МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД, Монтана	12,00	12,00	Общински бюджет	12,00							
52	Основен ремонт и преасфалтиране на подстъпите и паркинга до Инфекциозния корпус на МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД, Монтана	30,00	30,00	Общински бюджет	30,00							
53	Доставка и монтаж на 1 бр. централна станция за медицински вакум за отделението по Неонатология на МБАЛ „Д-р Стамен Илиев“ АД, Монтана	18,00	18,00	Общински бюджет	18,00							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
Приоритет 3. Интегрирано пространствено и териториално развитие и опазване на околната среда		51 613,83	12 009,85		1 286,89	6 172,59	4 522,37	0,00	28,00			
1	Подобряване качеството на атмосферния въздух в община Монтана чрез подмяна на отоплителни устройства на твърдо гориво с алтернативни форми на отопление	11 734,42	5 125,37	ОПОС		5 125,37						
2	Осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими групи от населението на територията на ж.к. „Младост“, гр. Монтана	642,47	54,02	ОПРР		54,02						
3	Изграждане на Интегрирана система за ранно откриване на пожари на територията на РДГ Берковица	1 300,10	0,00	ПРСР		0,00						
4	Ремонт мост с. Клисорица - с. Долна Рикса, Монтана	166,52	50,00	Централен бюджет			50,00					
5	Ремонт мост с. Смоляновци, ул. „Ал. Стамболийски“, Монтана	249,95	75,00	Централен бюджет			75,00					
6	Възстановяване отводнителен канал от яз. Чернила до р. Огоста, Монтана	1 134,97	694,47	Централен бюджет			694,47					
7	Водопровод на ул. „Черковна“, Монтана	324,00	187,52	Централен бюджет; Общински бюджет	0,00		187,52					
8	Околблокови пространства гр. Монтана	324,00	323,95	Общински бюджет	323,95							
9	Ремонт паркинги в гр. Монтана	550,80	550,80	Общински бюджет	550,80							
10	Водопровод Войници - Д. Вереница	221,00	91,00	Общински бюджет	91,00							
11	Предпазен парапет бул. „Христо Ботев“, Монтана	55,00	55,00	Общински бюджет	55,00							
12	Реконструкция на градски площад „Жеравица“, гр. Монтана	6 600,00	1 505,76	Централен бюджет			1 505,76					
13	Оградата на гробището на с. Виноци	40,60	40,54	Общински бюджет	40,54							

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
14	Път MON1062 /III-112/ - Смирненски - Буковец - гр. Община Брусарци- Белотинци, от км 12+400 до км 16+900“(ППР), Монтана	10 000,00	3,60	Общински бюджет	3,60							
15	Ремонт на участък от общински път MON1152 Славотин-Клисурица, Клисурица	12 000,00	1 929,71	Централен бюджет; Общински бюджет	0,00		1 929,71					
16	Отоплителни уреди по ИП „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атм. въздух“, гр. Монтана	1 700,00	150,50	Програма LIFE		150,50						
17	Строителство на четвърта клетка на Регионално депо за неопасни отпадъци, Монтана	28,00	28,00	Други източници					28,00			
18	Система за интелигентно сметосъбиране и извършване на аналитични услуги за нуждите на Община Монтана - Устройство за дистанционно отчитане на ниво на отпадък в контейнер тип „Бобър“ - 60 броя, Контейнери тип „Бобър“ - 160 броя, Бордово оборудване (датчици) за измерване и предаване към Информационната система на тежестта на отпадъка за 3 броя сметосъбиращи камиони, Монтана	462,00	222,00	Общински бюджет	222,00							
19	Младежки център, гр. Монтана	4 000,00	842,70	Централен бюджет; ФМ на ЕИП		842,70	0,00					
20	Закупуване на комбинирана машина за снегочистане и метене, Монтана	80,00	79,91	Централен бюджет			79,91					

Приложение 1. Реализирани проекти и дейности във връзка с изпълнението на ПИРО за 2023 година

№	Проект/инициатива	Стойност (хил. лв.)	Реално изплатени (2023)	Източник на финансиране	Разпределение на финансовите средства					Период за реализация		
					Общински бюджет	ЕСИФ и други финансиращи програми	Централен бюджет	Частни инвестиции	Други източници	2022	2023	2024
Приоритет 4. Добро управление в полза на местната общност и бизнеса		5 470,75	442,73		55,88	132,85	254,00	0,00	0,00			
1	Помощ за подготвителни дейности на територията на Община Медковец – Община Монтана	58,67	58,67	ПРСР		58,67						
2	Техническа помощ за община Монтана - бенефициент по приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020	76,85	11,45	ОПРР		11,45						
3	Подкрепа за Община Монтана във връзка с изпълнението на ИТИ	179,23	62,73	ОПРР		62,73						
4	Компютърни конфигурации и лаптопи за Община Монтана	20,00	19,94	Общински бюджет	19,94							
5	Православен храм в УПИ 1 (изографисване) , кв. 290 гр. Монтана	5 100,00	254,00	Централен бюджет			254,00					
6	Лекотоварен автомобил, Монтана	36,00	35,94	Общински бюджет	35,94							
ОБЩО ИЗПЪЛНЕНИЕ		104 835,38	26 850,59		1 802,97	16 018,51	5 591,48	3 387,19	50,44			